

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 311/2016-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. mája 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Dušanom Repákom, Krížna 47, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Pezinok č. k. 5 C 43/2014-117 zo 7. januára 2015 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 8 Co 368/2015-157 z 9. februára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. apríla 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len

„sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) č. k. 5 C 43/2014-117 zo 7. januára 2015 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8 Co 368/2015-157 z 9. februára 2016 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že krajský súd napadnutým rozsudkom na základe odvolania sťažovateľky potvrdil rozsudok okresného súdu, ktorým okresný súd zamietol žalobu sťažovateľky o určenie neplatnosti právnych úkonov učených jej bývalým manželom počas trvania ich manželstva.

Sťažovateľka namieta porušenie ňou označených práv rozsudkom okresného súdu, ako aj potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu a vo svojej sťažnostnej argumentácii poukazuje na podľa nej nesprávne závery oboch súdov, ako aj nedostatočné odôvodnenie napadnutých rozsudkov, v dôsledku čoho sú oba arbitrárne.

Sťažovateľka v podstatnej časti svojej sťažnostnej argumentácie hodnotí závery okresného súdu aj krajského súdu ako „*absurdné*“, zotrváva na dôvodnosti svojej žaloby i svojich odvolacích dôvodov proti rozsudku okresného súdu, pričom uvádza, že „*namietané vady konania a rozhodovania súdu prvého stupňa neboli odstránené ani v konaní odvolacom, kedy rozsudok odvolacieho súdu javí všetky znaky arbitrárnosti a svojvôle, ktorá v spojení s nedostatočne presvedčivým odôvodnením rozsudku má za následok závažný zásah do ústavne garantovaného práva sťažovateľky na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie, súčasne porušuje jej základné právo na majetok (v súvislosti s bezprecedentným rozhodnutím o trovách konania)*“.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľky... na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. (1) Ústavy Slovenskej republiky, jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. (1) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a jej právo na vlastníctvo podľa článku 20 ods. (1) Ústavy Slovenskej republiky a článku 11 ods. (1) Listiny základných práv a slobôd a právo na majetok podľa článku 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Pezinok č. k. 5C 43/2014-117 zo dňa 07-01-2015 porušené boli.

2. Základné právo sťažovateľky... na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. (1) Ústavy Slovenskej republiky, jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. (1) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a jej právo na vlastníctvo podľa článku 20 ods. (1) Ústavy Slovenskej republiky a článku 11 ods. (1) Listiny základných práv a slobôd a právo na majetok podľa článku 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Co 368/2015-157 zo dňa 09-02-2016 porušené boli.

3. Rozsudok Okresného súdu Pezinok č. k. 5C 43/2014-117 zo dňa 07-01-2015 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Co 368/2015-157 zo dňa 09-02-2016, sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

4. Okresný súd Pezinok a Krajský súd v Bratislave sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľke... trovy právneho zastúpenia...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Z obsahu sťažnosti, ako aj navrhovaného petitu vyplýva, že sťažovateľka sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom okresného súdu a potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Podľa čl. 1 dodatkového každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré stanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Ústavný súd vo svojej judikatúre stabilne uvádza, že jeho právomoc poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sa riadi princípom subsidiarity a je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy, ktoré sú povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto právomoc ústavného súdu nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd mohol domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Sťažovateľka mohla využiť a aj využila prípustný riadny opravný prostriedok – odvolanie proti rozsudku okresného súdu, o ktorom rozhodol krajský súd. Právomoc iného súdu (krajského súdu) poskytnúť ochranu základným právam sťažovateľky vylučuje právomoc ústavného súdu v tej istej veci, a preto ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej

proti rozsudku okresného súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

Ústavný súd preto obmedzil svoju prieskumnú právomoc pri predbežnom prerokovaní sťažnosti na posúdenie rozsudku krajského súdu.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyvozené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Ústavný súd zvyrazňuje, že súčasťou práva na spravodlivé konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uviedol: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad“ (napr. Georgidias c. Grécko z 29. 5. 1997, Recueil III/1997). Európsky súd pre ľudské práva ale zároveň tiež pripomína, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho konania považovaný za rozhodujúci (porovnaj napr. rozsudok vo veci Ruiz Torijo c. Španielsko z 9. 12. 1994, Annuaire, č. 303-B). Aj podľa judikatúry ústavného súdu odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. III. ÚS 209/04, IV. ÚS 112/05).

Krajský súd vo svojom rozsudku zhrnul dôvody ním preskúmaného rozsudku okresného súdu a odvoláciu argumentáciu sťažovateľky v odvolaní proti tomuto rozsudku takto:

«Napadnutým rozsudkom zamietol súd prvého stupňa návrh; ktorým sa navrhovateľka domáhala určenia neplatnosti vyhlásenia odporcu 2/ o uznaní dlhu, čo do dôvodu a výšky, voči odporcovi 1/ a súhlase s vykonateľnosťou exekučného titulu obsiahnuté v notárskej zápisnici spísanej [redacted] dňa 25.07.2013 pod N 1336/2013, NZ 25044/2013, NCRI 2558/2013 a tiež určenia neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky voči spoločnosti [redacted] zapísanej v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel Sa v celkovej sume 120.947,22 eur za odplatu, uzatvorenej dňa 15.06.2012 medzi odporcom 1/ a odporcom 2/; navrhovateľke uložil povinnosť zaplatiť odporcovi 1/ náhradu trov konania vo výške 2.184,52 eur, do troch dní

odo dňa právoplatnosti rozsudku a odporcovi 2/ náhradu trov konania nepriznal. Vychádzal zo zistenia, že odporca 2/; ktorý bol v čase sporných právnych úkonov manželom navrhovateľky; uznal voči odporcovi 1/ pohľadávku vo výške 81.947,22 eur do notárskej zápisnice N 1336/2013, NZ 25044/2013, NCRI 25558/2013, spísanej notárom [REDAKOVANÉ], pričom uznaný záväzok odporcu 2/ vznikol zo Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 15.06.2012, ktorou odporca 1/ postúpil odporcovi 2/ svoje pohľadávky voči dlžníkovi - [REDAKOVANÉ] vyplývajúce zo Zmlúv o pôžičke v celkovej sume 120.947,22 eur, za ktoré postúpenie sa odporca 2/ zaviazal zaplatiť odplatu vo výške nominálnej hodnoty postúpených pohľadávok, ktorý záväzok vo zvyšnej časti vo výške 81.947,22 eur doposiaľ nesplnil, a preto je na vymoženie pohľadávky odporcu 1/ ako oprávneného; na základe spornej notárskej zápisnice ako exekučného titulu; vedené exekučné konanie súdneho exekútora [REDAKOVANÉ] pod sp. zn. EX 610/2013, ktorý dňa 02.01.2014 na nehnuteľnosť zapísanú na [REDAKOVANÉ], katastrálne územie [REDAKOVANÉ], zriadil exekučné záložné právo. Poukázal na skutočnosť, že navrhovateľka a odporca 2/ počas trvania manželstva žiadnym spôsobom nemodifikovali ich bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, ktoré bolo zrušené až v auguste 2014, pričom v čase, kedy došlo k podpisu sporných právnych úkonov, žili v spoločnej domácnosti a nebolo preukázané, že by v tej dobe medzi nimi existovali manželské nezhody. Vykonaným dokazovaním mal tiež preukázanú vedomosť navrhovateľky o podnikateľskej činnosti odporcu 2/. Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania sa v prvom rade zaoberal otázkou existencie naliehavého právneho záujmu v zmysle § 80 písm. c/ O. s. p. a s poukazom na ustálenú judikatúru všeobecných súdov (R 61/1973, Uznesenie Najvyššieho súdu 2Cdo/99/2009, R 42/1972) dospel k záveru, že v prejednávanvej veci nie je daný naliehavý právny záujem navrhovateľky na určení neplatnosti predmetných právnych úkonov, nakoľko uznanie dlhu do notárskej zápisnice a súhlas s vykonateľnosťou tejto notárskej zápisnice, ako aj uzavretie zmluvy o postúpení pohľadávky len jedným z manželov (odporcom 2/) nie je úkonom, ktorý by sa týkal spoločnej veci tak, ako to má na mysli ustanovenie § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Stotožnil sa v tomto smere s argumentáciou odporcu 2/, že pripustením aplikácie ustanovenia § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 40a Občianskeho zákonníka na všetky záležitosti, čo aj nepriamo a vzdialene sa dotýkajúce spoločného majetkového substrátu

manželov tak, ako sa toho domáha navrhovateľka, by vyvstalo viacero závažných otázok, podstatne narušajúcich právnú istotu subjektov práva, čo je neprípustné, keďže uplatňovanie ustanovenia § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka v širokom ponímaní mimo rámca ohraničeného „spoločnou vecou“, by vytvorilo obrovskú spleť neprehľadných a vopred nepredvídateľných dôsledkov (ne)platných právnych úkonov, čím by sa absolútne stratil princíp právnej istoty, pričom právne prostriedky manžela určené k zneplatneniu už vykonaného a inak perfektného právneho úkonu (dovolanie sa relatívnej neplatnosti) nemôžu variovať podľa vopred neznámych a pre tretie osoby nijako nepredvídateľných okolností, akými sú stav spoločného a individuálneho majetku manželov, úroveň ich bonity a neustále zmeny spoločného a individuálneho majetkového substrátu manželov. Zdôraznil, že na uvedenom nemení nič ani navrhovateľkou citovaný nález Ústavného súdu SR I. ÚS 26/2010/26, ktorý nevyklúčil správnosť, resp. nesprávnosť doterajšej rozhodovacej praxe, teda ani súdnych rozhodnutí na ktoré poukázal odporca 1/, ale uložil povinnosť skúmať konkrétny právny úkon cez prizmu dobrých mravov, t.j. s poukazom na ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka. V záujme úplnosti sa zaoberal aj otázkou neplatnosti navrhovateľkou napádaných právnych úkonov z hľadiska ich absolútnej neplatnosti pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka, pričom však žiadne skutočnosti, ktoré by mohli viesť k neplatnosti sporných právnych úkonov nezistil. O trovách konania rozhodol podľa zásady úspechu, a navrhovateľke preto uložil povinnosť zaplatiť odporcovi 1/ náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 2.184,52 eur, za 3 úkony právnej služby podľa vyhl. č. 655/2004 Z. z. (príprava a prevzatie zastúpenia, podanie návrhu, účasť na pojednávaní dňa 07.01.2015); zo základu 81.947,22 eur; po 585,89 eur + paušálna náhrada nákladov - 2 x 8,04 eura a 1 x 8,16 eur + náhrada za stratu času v sume 27,97 eur a cestovné v sume 10,33 eur, všetko zvýšené o 20 % DPH.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľka, ktorá žiadala napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť a návrhu v celom rozsahu vyhovieť dôvodiac, že súd prvého stupňa riadne nevykonával dokazovanie a vec nesprávne právne posúdil. Namietala, že súd prvého stupňa návrh v celom rozsahu zamietol napriek tomu, že sporné právne úkony boli vykonané bez jej súhlasu, nemala vedomosť o prevzatí záväzkov odporcom 2/ ani o existencii údajného dlhu, pričom tieto úkony sú relatívne neplatnými a ich uzavretie v rozpore so zákonom a dobrými mravmi je zároveň dôvodom

ich absolútnej neplatnosti. Tvrdenia a závery súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku označila za absurdné a nemajúce oporu v platnom právnom poriadku, keď bolo v konaní preukázané, že nezhody medzi ňou a odporcom 2/ pretrvávali už dlhšiu dobu a o úkonoch vykonávaných manželom nemala žiadnu vedomosť. Poukázala v tejto súvislosti na skutočnosť, že odporca 1/ mal vedomosť o tom, že odporca 2/ je (v tom čase) ženatý, a preto mu muselo byť v čase spísania spornej notárskej zápisnice zrejmé, že pre jej platnosť je nevyhnutný aj jej súhlas. Vytýkala tiež prvostupňovému súdu, že sa jednostranne a neodôvodnene stotožnil s, toho času už prekonanou, argumentáciou odporcu 1/, ktorý s poukazom na staršiu judikatúru tvrdil, že v prípade sporných právnych úkonov nešlo o nakladanie so spoločnou vecou v bezpodielovom spoluvlastníctve a vôbec sa nevysporiadal so skutočnosťou, že účinky sporných právnych úkonov sa prejavujú aj vo sfére spoločných vecí tak, ako to predpokladá ustanovenie § 145 Občianskeho zákonníka, a to za stavu, keď odporca 2/ okrem majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve nevlastnil žiaden iný majetok, ktorý by mohol byť predmetom exekúcie na vymoženie pohľadávky odporcu 1/, ktorý mal vedomosť o jeho finančnej a majetkovej situácii. Považovala preto za preukázané, že konanie odporcu 1/ bolo tendenčné a účelové s úmyslom zabezpečiť uspokojenie svojej domnejšej pohľadávky z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva, teda bolo v zjavnom rozpore s dobrými mravmi, ktorou skutočnosťou sa však prvostupňový súd vôbec nezaoberal. Na základe uvedeného nesúhlasila s názorom prvostupňového súdu, že na požadovanom určení nie je daný naliehavý právny záujem a v tejto súvislosti zdôraznila, že pre jeho existenciu v danej veci postačuje pretrvávajúci objektívny stav právnej neistoty, ktorý je ohrozením jej právneho postavenia, a to o to viac, že v exekučnom konaní je navrátenie do pôvodného stavu vylúčené. Namietala tiež, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je nedostatočne odôvodnené, keď nie je zrejmé, akými úvahami sa spravoval, pričom postupoval príliš formalistický a pri právnom posúdení veci neprípustné zužujúcou interpretáciou právnych noriem dospel k extrémne nespravodlivým záverom, založiac svoje rozhodnutie na dôvodoch, ktoré v prejednávanej veci nemajú žiadnu relevanciu. Záverom namietala, že prvostupňový súd pri rozhodovaní o trovách konania nesprávne aplikoval ustanovenia vyhl. č. 655/2004 Z. z., keď pri výpočte odmeny za jednotlivé úkony právnej služby vychádzal z hodnoty sporných právnych úkonov vo výške 81.947,22 eur, hoci v prejednávanej veci, v ktorej pre účely

výpočtu trov právneho zastúpenia treba; pokiaľ ide o základ výpočtu; vychádzať z kritérií totožných so zákonom č. 71/1992 Zb., o súdnych poplatkoch, podľa ktorého je konanie o určenie neplatnosti právneho úkonu spoplatnené sadzbou 99,50 eur podľa položky 1 písm. b/ Sadzobníka súdnych poplatkov, podľa ktorej sa vyberá poplatok v konaniach, ktorých predmet nemožno oceniť peniazmi. Na základe uvedeného konštatovala, že v prejednávanej veci, ktorej predmetom je neplatnosť právnych úkonov, mal súd prvého stupňa vychádzať z toho, že predmet poskytnutia právnej služby nemožno oceniť peniazmi a vychádzať z odmeny za jeden úkon právnej služby podľa vyhl. č. 655/2004 Z. z., vo výške 1/13 výpočtového základu.»

Sťažovateľka v podstatnej časti svojej sťažostnej argumentácie namieta podľa nej nesprávne skutkové a právne závery okresného súdu v podstate zhodne so svojou odvolacou argumentáciou proti rozsudku okresného súdu a následne namieta závery krajského súdu v jeho potvrdzujúcom rozsudku, ktorými odobril správnosť záverov prvostupňového rozsudku okresného súdu, pričom podľa sťažovateľky sa nevysporiadal správne a dostatočne s jej odvolacími dôvodmi.

Ústavný súd pre účely posúdenia opodstatnenosti sťažnosti preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu z hľadiska ústavnej udržateľnosti záverov krajského súdu, resp. z hľadiska dostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku v príčinnej súvislosti s namietaným porušením sťažovateľkou označených práv a konštatuje, že krajský súd sa relevantne vysporiadal so všetkými skutočnosťami rozhodnými v danej veci vrátane odvolacích dôvodov sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu a svoje závery dostatočne odôvodnil, keď uviedol:

«Súd prvého stupňa v danom prípade správne postupoval, keď; na základe riadne vykonaného dokazovania všetkými predloženými a označenými dôkazmi potrebnými na zistenie všetkých rozhodujúcich skutočností, ktoré boli významné z hľadiska hmotnoprávneho posúdenia veci; argumentáciu navrhovateľky; ktorú vo vzťahu k jej tvrdeniam zaťažovalo dôkazné bremeno; týkajúcu sa rozporu konania odporcov s dobrými mravmi, vyhodnotil ako neopodstatnenú a túto neuznal, keď i odvolací súd; zhodne so súdom prvého stupňa; dospel k záveru, že v konaní neboli preukázané také skutočnosti,

ktoré by umožňovali správanie odporcov v súvislosti s predmetnými právnymi úkonmi hodnotiť ako správanie v rozpore s dobrými mravmi; a preto sú nedôvodné i námietky navrhovateľky, ktoré v tomto smere uviedla v podanom odvolaní. Nevedomosť navrhovateľky o právnych úkonoch jej manžela - odporcu 2/, ani nezhody medzi manželmi a narušenie ich vzájomných vzťahov, nemôže zakladať absolútnu neplatnosť právnych úkonov pre ich rozpor s dobrými mravmi.

Pokiaľ navrhovateľka považuje ustálenú judikatúru k výkladu ustanovenia § 145 Občianskeho zákonníka z hľadiska vymedzenia pojmu nakladania manželov so spoločnými vecami; na ktorú poukazoval aj súd prvého stupňa (R 61/1973, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/99/2009, R 42/1972); za prekonanú a neaktuálnu, odvolací súd poukazuje na to, že pre prijatie takéhoto záveru niet najmenšieho dôvodu, keď zásadnú zmenu ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov v uvedenej otázke, s ktorej závermi sa stotožňuje i odvolací súd; s následkami v preskúmvanej veci; neprinieslo ani rozhodnutie Ústavného súdu SR vo veci sp. zn. I. ÚS 26/2010, ktorým navrhovateľka argumentuje, a ktorého závery na danú vec ani nemožno bez ďalšieho aplikovať z dôvodu odlišného skutkového základu. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že v danom prípade bol predmetom konania odplatný právny úkon - zmluva o postúpení pohľadávky, na základe ktorého vznikol odporcovi 2/ nielen záväzok voči odporcovi 1/ na zaplatenie odplaty za postúpenie pohľadávky, ale súčasne mu vznikla; v rovnakej výške; peňažná pohľadávka voči spoločnosti [REDACTED]

Odvolací súd za neopodstatnenú považuje i námietku, že prvostupňový súd postupoval príliš formalistický a pri právnom posúdení veci neprípustné zužujúcou interpretáciou právnych noriem dospel k extrémne nespravodlivým záverom, nakoľko; ako už bolo uvedené; prvostupňový súd sa dostatočne vysporiadal so všetkými relevantnými okolnosťami danej veci a jeho právne závery neboli dôsledkom nesprávnej interpretácie dotknutých ustanovení Občianskeho zákonníka. Osobitne odvolací súd, v súvislosti s námietkou navrhovateľky, ktorá označila napadnuté rozhodnutie za nespravodlivé, poukazuje na skutočnosť, že predmetom tohto konania je určenie neplatnosti právnych úkonov, v prípade ktorej už zo samotnej povahy tohto inštitútu nemožno pre účely posúdenia platnosti dotknutého právneho úkonu; teda i dôvodnosti podaného návrhu; zvažovať súlad rozhodnutia súdu s princípmi spravodlivosti, keď neplatnosť právneho

úkonu je kategóriou objektívnou, ktorá ako taká atribútom spravodlivosti, či nespravodlivosti, disponovať nemôže.

Argumentáciu navrhovateľky, že o právnych úkonoch odporcu 2/ nemala vedomosť, že na ne nedala súhlas, že odporca 2/ od nej súhlas nežiadal; z ktorej vyvodzovala neplatnosť právnych úkonov; považuje odvolací súd za irelevantnú a v tomto smere odkazuje na konštantnú súdnu judikatúru; od ktorej nemal dôvod sa v danej veci odkloniť, keďže pri nezmenenej právnej úprave je stále použiteľná; a zo záverov ktorej vyplýva, že za právne úkony týkajúce sa spoločných vecí treba považovať tie, pri ktorých dochádza k dispozícii s predmetom bezpodielového spoluvlastníctva alebo k výkonu jeho správy. Týmto predmetom podľa § 143 Občianskeho zákonníka môže byť len to, čo môže byť predmetom vlastníctva, teda iba veci v právnom zmysle, t.j. ovládateľné hmotné predmety a ovládateľné prírodné sily, ktoré slúžia potrebám ľudí. Za predmet vlastníctva; a teda ani bezpodielového spoluvlastníctva manželov; sa nepovažujú pohľadávky a záväzky, ktoré sa riadia všeobecným právnym režimom záväzkových vzťahov. Na tomto závere nič nemení to, že pri zániku bezpodielového spoluvlastníctva sa vykonáva aj vyporiadanie spoločných pohľadávok a záväzkov manželov podľa zásad platných pre vyporiadanie tohto spoluvlastníctva - ide o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva v širšom zmysle. Na základe uvedeného súdna prax dospela k záveru, že za právne úkony, týkajúce sa spoločných vecí, nepovažujú napríklad zmluva o pôžičke uzavretá len s jedným z manželov (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 21.12.1973 sp. zn. 3 CZ 57/73, publikovaný v Zborníku stanovísk, správ a rozhodnutí súdov a súdnych rozhodnutí najvyšších súdov ČSSR, ČSR a SSR, vydanom Najvyšším súdom ČSSR, Praha 1986), ručiteľský záväzok jedného z manželov (R 61/1973) alebo zmluva o výpožičke uzavretá len jedným z manželov (R 71/1994).

Rovnaký záver platí aj pre zmluvu o postúpení pohľadávky uzavretú len jedným z manželov, resp. pre právny úkon uznania dlhu jedným z manželov, nakoľko tieto sa bezprostredne nedotýkajú predmetu bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a preto nie sú v zmysle ust. § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka právnym úkonom týkajúcim sa spoločných vecí.

Na tomto právnom závere preto nemôže nič zmeniť ani tá skutočnosť, že odporca 1/ si bol v čase uzatvárania právnych úkonov vedomý toho, že odporca 2/ bol ženatý, a že

právne úkony budú mať dopad aj na bezpodielové spoluvlastníctvo navrhovateľky a odporcu 2/ a rovnako ani skutočnosť, že odporca 1/ mal vedomosť o finančnej a majetkovej situácii odporcu 2/.

Pokiaľ navrhovateľka uvádza, že pre nevedomosť o právnych úkonoch odporcu 2/ nemohla pristúpiť k modifikácii BSM, odvolací súd zdôrazňuje, že ochrana nepodnikajúceho manžela pred nevedomosťou o právnych úkonoch podnikajúceho manžela, ktoré môžu mať nepriaznivý dopad na majetok v BSM, je osobitne zabezpečená v ust. § 148a ods. 2 Občianskeho zákonníka, prostredníctvom inštitútu zrušenia bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a preto navrhovateľka nenáležité argumentuje tým, že ak by o právnych úkonoch mala vedomosť, mohla pristúpiť k modifikácii BSM.

Tvrdenia navrhovateľky o tom, že konanie odporcu 1/ bolo tendenčné a účelové s úmyslom zabezpečenia uspokojenia svojej domnejšej pohľadávky z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva, zostali len v rovine jej ničím nepodložených hypotetických úvah. Právne následky vyplývajúce z napádaných právnych úkonov spočívajúce v tom, že odporca 1/ sa môže domáhať uspokojenia svojej pohľadávky v exekúcii z vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov; vyplývajúce priamo z dikcie ust. § 147 ods. 1 Občianskeho zákonníka; nemôžu bez ďalšieho zakladať rozpor namietaných právnych úkonov s dobrými mravmi. Záverom považuje odvolací súd za potrebné upriamiť pozornosť na právnu úpravu obsiahnutú v ust. § 148a ods. 1 Občianskeho zákonníka, z ktorej vyplýva, že na použitie majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov potrebuje podnikateľ pri začatí podnikania súhlas druhého manžela a na ďalšie právne úkony súvisiace s podnikaním už súhlas druhého manžela nepotrebuje. Uvedená právna úprava bola prijatá práve s poukazom na to, že právna úprava obsiahnutá v § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka v podobe sankcie neplatnosti právneho úkonu pri absencii súhlasu oboch manželov by podstatne sťažila až znemožnila podnikateľskú činnosť. Zákon preto stanovil, že k ďalším právnym úkonom týkajúcim sa vecí v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov už podnikajúci manžel súhlas druhého manžela nepotrebuje.

V nadväznosti na úvahy súdu prvého stupňa o oslabení právnej istoty v záväzkovoprávnych vzťahoch pri širšom výklade „nakladania so spoločnou vecou“ odvolací súd rovnako dodáva, že je absurdné, a z hľadiska praktického života úplne

neprijateľné, aby podnikateľ (tretia osoba), vstupujúca do záväzkovoprávneho vzťahu s iným podnikateľom, zisťoval pred uskutočnením právneho úkonu, či je ženatý a aké sú majetkové pomery manželov, aby posúdil, či zamýšľaný právny úkon je bežnou záležitosťou, aby zisťoval, či týmto právnym úkonom môže byť postihnutý majetok patriaci do BSM alebo či má podnikajúci manžel aj nejaký svoj výlučný majetok, z ktorého by prichádzalo do úvahy uspokojenie pohľadávky, aby zisťoval či má druhý manžel vedomosť o uskutočnení zamýšľaného právneho úkonu.

So zreteľom na uvedené odvolací súd považuje skutkové a právne závery súdu prvého stupňa za správne a v celom rozsahu sa stotožňuje s dôvodmi uvedenými v odôvodnení napadnutého rozsudku, ktoré viedli súd prvého stupňa k týmto záverom, tieto si osvojuje v celom rozsahu a v podrobnostiach na ne odkazuje.

V odvolacom konaní nevyšlo najavo, že by konanie, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia, trpelo takou vadou, ktorá by mala za následok vecnú nesprávnosť tohto rozhodnutia (§ 212 ods. 3 O. s. p.).

Neopodstatnená je napokon i argumentácia navrhovateľky, že pri určení výšky; odporcovi 1/ priznaných; trov právneho zastúpenia prvostupňový súd postupoval nesprávne, keď vychádza z hodnoty veci vo výške 81.947,22 eur a nie z hodnoty za jeden úkon právnej služby vo výške 1/13 výpočtového základu podľa vyhl. č. 655/2004 Z. z. Ako totiž konštatoval i Ústavný súd SR vo svojom rozhodnutí vo veci sp. zn. II. ÚS 492/2013; s ktorého závermi sa odvolací súd stotožňuje; pre účely rozhodnutia o trovách právneho zastúpenia je potrebné hodnotiť skutočný predmet konania s prihliadnutím na to, aké účinky bude mať rozhodnutie súdu pre účastníkov konania. Nakoľko v danej je z uvedeného hľadiska skutočným predmetom pohľadávka na zaplatenie sumy 81.947,22 eur, je nepochybné, že predmet sporu možno oceniť práve uvedenou sumou, a preto prvostupňový súd postupoval správne, keď pri výpočte trov právneho zastúpenia vychádzal z tejto hodnoty veci, na základe ktorej odporcovi 1/ priznal náhradu trov právneho zastúpenia spolu vo výške 2.184,52 eur.

Na základe uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa; stotožňujúc sa s výsledkami vykonaného dokazovania, so zisteným skutkovým stavom a právnym posúdením veci súdom prvého stupňa, ako aj s odôvodnením rozsudku súdu

prvého stupňa majúcim všetky zákonom stanovené náležitosti podľa § 157 ods. 2 O. s. p.; ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1, 2 O. s. p.).»

Na základe uvedeného ústavný súd argumentáciu sťažovateľky nevyhodnotil ako spôsobilú spochybnit' ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu a nezistil, že by posudzovaný rozsudok krajského súdu bol svojvoľný alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobený v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnený, a tým mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného rozsudku v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy.

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Keďže ústavný súd nezistil možnosť porušenia sťažovateľkou označených práv rozsudkom krajského súdu, odmietol jej sťažnosť v časti smerujúcej proti rozsudku krajského súdu z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na to, že sťažnosť ako celok bola odmietnutá, bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky formulovanými v petite jej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. mája 2016